N°. 557. **DE GRONDWET.** 1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

ZATURDAG 10 MAART.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beursteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . .
Voor elken regel meer. . . . .
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Hoe eene organieke wet wordt gemaakt.

Het Ministerie der „tegenovergestelde rigting„ heeft, als naar gewoonte, door kunst- en vliegwerk, eene der gewigtigste organieke wetten, uitvloeisel van art. 10 der Grondwet, in de Tweede Kamer tot stand weten te brengen. Met 34 tegen 26 stemmen werd daar gisteren het wetsontwerp tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering aangenomen.

Zonderling en, wij mogen er wel bijvoegen, zonder voorbeeld, is de wijze, waarop *deze* Regering hare roeping begrijpt als bewind van een constitutionnelen Staat. Als cacographiën biedt zij, in den regel, hare wetsvoordragten, en dan nog wel *organieke wetten* aan. Bij de eene zet zij op den voorgrond, dat het haar ten eenemale onverschillig is wat er van 't voorstel terregt mag komen; bij de andere doet zij de Vertegenwoordiging verbazen door de verwarring van beginselen en de zamenkoppeling van heterogene bestanddeelen. Die cacographiën worden, regel voor regel, woord voor woord, letter voor letter, door de Tweede Kamer omgewerkt, besnoeid, bijgevoegd, weggenomen, verplaatst, van taalfouten gezuiverd, en de Minister laat met zijn werk omspringen naar welgevallen en speelt de rol van den leerling, wiens taak voor 't grootst gedeelte door mede-scholieren, zijne vrienden, opgenomen en door den meester afgewerkt wordt. En dán nog, ondanks het vreemde, soms lachwekkende schouwspel, dat de behandeling van elke gewigtige wetsvoordragt in de Tweede Kamer onder *deze* Regering aanbiedt, zou geen derzelve worden aangenomen, indien niet het Ministerie en zijne vrienden gebruik maakten van *toevallige* omstandigheden, die hen ter hulp komen, en waardoor mogelijk wordt dat tot stand kome wat, bij een normalen toestand, niet plaats zou grijpen.

Op die wijze organieke wetten in het leven te roepen, die de bestemming hebben algemeenen invloed op de Natie en hare teederste belangen te oefenen, is eene miskenning van het constitutionnele begrip omtrent 't geen het gemeen overleg der drie takken van de Wetgevende Magt eigenlijk is en behoort te zijn. De organieke wetten worden daardoor tot *partijwetten* verlaagd, en 't is niet een weldadige invloed, dien men 't eerst van al van hare werking heeft te wachten.

Het algemeene karakter der gevoerde discussiën geeft het bewijs, dat men, 't koste wat 't wil, *de organieke wet* heeft willen zien aannemen.

Bij de algemeene beschouwingen putten de ministeriële partij en de Minister zich uit, om, als ter afwending, te betoogen, 't geen door niemand werd betwist: namelijk, dat een zedelijk ligchaam, om als regtspersoon op te treden, de erkenning van wege den Staat noodig had. De constitutionnele partij mengde zich in dit spiegelgevecht niet; omdat zij het onnoodig achtte, te redetwisten over iets, dat niet geloochend of weêrsproken was, en alzoo, nutteloos, den tijd te verspillen. Bij de behandeling der afzonderlijke artikelen veranderde de aard der discussie. Toen bleek het, dat de ministeriëlen uiterst zwak waren; dat bij sommigen zelfs, onwillekeurig, de juridieke overtuiging de overwinning behaalde op politieke antipathie; dat de Minister, bij de behandeling van zoo menig, ter sprake gebragt gewigtig vraagstuk, bewees, dat hij het onderwerp niet degelijk had doordacht; want menigmalen verried zijn antwoord zijne verrassing, en menigwerf hij overtuigd werd, dat dit of dat onderwerp inderdaad in verband stond met de wet, die hij verdedigde, ofschoon hij daaraan zelfs niet scheen gedacht te hebben. Wat is daarvan het natuurlijk gevolg geweest? Dat de wetsvoordragt, hoe ook omgewerkt, hoe ook geamendeerd, hoe ook gezuiverd van de grootste gebreken, gebleven is wat zij oorspronkelijk was: eene wet zamengesteld uit heterogene bestanddeelen; eene wet die hoegenaamd geene regels stelt waar regels noodig zijn; die aan de willekeur een wijde deur openlaat; eene wet die, 't geen zij eigenlijk regelen *wil*, niet voldoende, op hoogst gebrekkige wijze regelt; eene wet, eindelijk, die, omtrent de teederste vraagpunten, in stede van regels te stellen voor den regter, waarnaar hij zijne beslissing zal moeten nemen, den regter vrijlaat zelf naar regels te zoeken om er zijne beslissing op te gronden. Wat verwarring, wat willekeur, wat verschil van regtspraak, gegrond op de individuële meening der verschillende regtscollegiën, de toepassing dier wet ten gevolge zal hebben, indien de Eerste Kamer haar ooit mogt aannemen, zal welligt spoediger blijken, dan men gelooft.

En deze wet, zoo als ze nu daar ligt, *hoe* is zij aangenomen? Onder omstandigheden, bedroevend voor een gedeelte van het Vaderland; terwijl Vertegenwoordigers, beangst voor eigendom en familie, reikhalsden naar 't oogenblik, waarop hun pligt hun zou veroorloven te snellen ter plaatse, waar de geduchte watervijand vreeselijke verwoestingen aanrigtte en groote jammeren stichtte; terwijl anderen, als 't ware belegerd door het woedende element, letterlijk verhinderd waren hunne stem over de wet uit te brengen; en terwijl weder anderen, van wege door hen bekleede betrekkingen, bij den hoogen nood waarin sommige gewesten verkeerden, de vergaderzaal moesten verlaten. Van deze toevallige hoogst treurige omstandigheid is partij getrokken, om eene *organieke wet* door de Kamer te doen aannemen. Waren *al* de leden, die niet *konden* komen, aanwezig geweest, reeds art. 5 ware verworpen en daarmede de wet gevallen; en indien de wet, aldus verminkt, zou zijn ten einde afgewerkt, zou zij hoogstens eene meerderheid van drie of vier stemmen hebben erlangd. Te vergeefs deed de heer STORM eene motie, om, met het oog op de beschreven omstandigheden, de verdere discussiën te verdagen tot dat de rampen zouden hebben opgehouden een deel van ons Vaderland te teisteren; te vergeefs toonde hij of anderen aan, hoe menig lid met hoofd en hart zich bevond op de plaats van 't nijpende gevaar; hoe menig ander lid door het element was weêrhouden in 's lands raadzaal zijne meening te uiten: hoe het tot stand komen van *deze* wet veilig eenige dagen kon vertraagd worden zonder aan *'t algemeen belang* te schaden: de motie werd verworpen; want de „omstandigheden„ gaven de kans, dat eene gebrekkige *organieke* en aan de „tegenovergestelde rigting„ beantwoordende *wet* zou worden aangenomen.

De droevige figuur, welke de Regering ook weder bij de behandeling van *deze* wet heeft gemaakt, gaf aanleiding tot de vragen van den heer SLOET, of een Bewind, dat alleen en geheel steunt op eene onbeduidende meerderheid, en dan nog slechts, wanneer de anti-revolutionnaire partij zich ministerieel betoont, iets meer *mag* doen, dan den loop der algemeene zaken gaande houden? Of het, constitutioneel, bevoegd is, om *organieke wetten*, die de algemeene regten en belangen van de geheele Natie regelen, voor te dragen? Of het belang der Kroon, of dat der Natie daardoor bevorderd wordt? Met den geachten afgevaardigde uit Overijssel beantwoorden wij die vragen in *ontkennenden zin*. Eene regering, die, als de onze, geenerlei zelfstandige kracht bezit; die geene impulsie geeft, maar bestuurd en geleid wordt door eene afwisselende en soms verschilsoortige meerderheid der Kamer; wier woord geen gezag heeft in het Parlement; wier opinie niet wordt omhelsd noch door de Vertegenwoordiging, noch door de Natie, wier zegepralen even gevoelige nederlagen zijn: zoodanige Regering is, in constitutionnelen zin, onbevoegd de toekomst der Natie, en hare teederste belangen duurzaam te regelen. Het is die overtuiging, — waardoor eene Regering achting inboezemen kan, — welke het Belgisch Ministerie dezer dagen heeft doen aftreden; en men mag uit dat recente voorbeeld hier te lande wel leeren, hoe een constitutionneel Bewind, in omstandigheden, als zich reeds zoo lang bij *ons* voordoen, ter handhaving *van de waardigheid der Regering*, ter eerbiediging van de regten *van Natie en Vertegenwoordiging* behoort te handelen.

Mr. *J. Heemskerk Az.* velt in *de Gids* van Februarij 1855 over *de Aprilbeweging* het volgende oordeel:

„Ik wil niet zeggen, dat de geschiedenis van die kerkelijke „agitatie niet leerzaam is; zij is en blijft dit in hooge mate voor „iederen wetgever of beoefenaar van de staathuishouding, die „in Nederland de kracht van vastgewortelde begrippen, welke „hij zelf meent voorbij te zijn, mogt miskennen of te weinig „gewigt hechten aan de magt van den *esprit de corps*.„

„Hij neemt gaarne deze gelegenheid waar om te erkennen, „hoeveel hij voor zich uit die gebeurtenissen heeft geleerd, en „dat hij thans niet meer zoude nederschrijven, wat hij in 1850 „ter perse gaf. „„Zoo daardoor (door de staking van subsidiën) „„kerkelijke of bijzondere weldadige instellingen moeten ophou„„den te bestaan, wat schade is het? Deze instellingen bestaan „„niet om zich zelve of om hare bestuurders, maar om het be„„lang der behoeftigen en der geheele maatschappij. Indien „„staatsinrigtingen aan dit belang beter beantwoorden, en zonder „„dwang voor de kerkelijke een bijzondere in de plaats treden, „„zien wij hierin geen schade maar winst. Geen waarlijk mensch„„lievend diaken of bestuurder van eene liefdadige vereeniging „„zal een bekrompen *esprit de corps*, of eene ijdele gehechtheid „„aan eerepostjes boven het algemeen welzijn stellen.„ *Dergelijke „verwachtingen behooren tot de illusiën van vervlogene jaren.„*

Naar ons inzien kan de ernstige vraag niet achterblijven, of eene eerlijke, trouwe, krachtige Regering voor zulk eene bekrompenheid en kleingeestigheid bukken en zich vernederen moet tot de dienst eener slavin van een volkswaan van den dag, — zwichtende voor de kracht van vastgewortelde *wan*begrippen, dan wel het verheven doel harer roeping voor oogen houdende *het algemeen welzijn* op den voorgrond moet plaatsen, opdat, hetgeen in verband daarmede wordt geeischt, niet aan bittere *illusien* van vervlogen jaren opgeofferd worde.

De Mijmeraar tusschen licht en donker geeft in *de 's Gravenhaagsche Nieuwsbode* een treffend blijk van practische bekwaamheid in de staathuishoudkunde.

Uit een staatje gevoegd bij het wetsontwerp, betreffende de afschaffing van den accijns op het gemaal ontleent hij de opmerkelijke bijzonderheid, dat „in de pro„vincie Groningen, de provincie die het thans zoo uit„nemend welgaat, en waar de weelde, onder den boe„renstand, zoo hoogen trap heeft bereikt, per persoon „nog minder in het totale cijfer van den gemaal-ac„cijns wordt aangebragt, dan in 't betrekkelijk veel „minder rijke Drenthe.„

Er behoort weinig moeite toe, om van dit feit eene voldoende opheldering te geven; want het spreekt wel van zelf, dat een meerder gebruik van rogge dan van tarwe daarvan de naaste en *eenige* oorzaak is.

Maar uit een anderen staat, bij dat wetsontwerp gevoegd, blijkt dat naar het zielental, daar de provincie Groningen bijna 25 pCt *meer* dan Zeeland en Drenthe in de belasting op het geslagt wordt bijgedragen; terwijl Zeeland, om de grootere consumtie van tarwe, *het hoogst* in den accijns op het gemaal wordt getroffen. Ons komt het dus meer redelijk voor uit die becijferingen het gevolg te trekken, dat de accijns op het gemaal hoogst ongelijk drukt, daar toch Zeeland boven de andere provincien het meest daardoor wordt belast.

En als nu Groningen door de afschaffing van den accijns op het gemaal *het minst* wordt ontlast, volgt daaruit nog geenszins dat door deze provincie in het algemeen tot 's Rijks lasten het minst wordt bijgedragen; want zoo men de vergelijking van Groningen en Drenthe onbetwistbaar acht, moet zulks evenzeer gelden als men Zuid-Holland en Zeeland tegenover elkander stelt. Als men den, door ons aangehaalden staat (Bijlage II) in handen neemt, zal men geheel andere uitkomsten verkrijgen.

Zeker staat het vast, dat in het bedoelde wetsontwerp het middel wordt gevonden, om de ongelijkheid welke bestaat, *eenigzins* weg te nemen.

Bij de beoefening der statistiek achten wij het een voornaam vereischte, dat men wel en eerlijk onderscheide, opdat men geene verkeerde gevolgtrekkingen

maken. De opbrengst bijv. van het gedistilleerd, zoo-als die in de verschillende provinciën wordt veraccijnsd heeft al reeds herhaaldelijk tot bewijs moeten verstrekken, van het *gebruik* van sterken drank in die gewesten; terwijl men uit het oog verloor, dat in de eene provincie meermalen wordt veraccijnsd, wat in de andere wordt verbruikt, daar die veraccijnsing in den regel geschiedt ter plaatse, waar het voorwerp vervaardigd wordt.

Bij de toenemende der bijkans ongndachte belangstelling, welke het lot der slaven in onze West-Indische bezittingen ondervindt en niet het minst is aangewakkerd sedert de uitgave van het werk: *Slaven en Vrijen onder de Nederlandsche wet*, van Dr. W. R. v. Hoëvell verdient bijzonder behartiging wat door Prof. P. J. Veth in de *Gids* van Februarij jl. wordt gezegd.

Vooral in kolonisatie van vrije arbeiders, hetzij dan Nederlanders, of Duitschers of Chinezen, ligt thans de hoop eener betere toekomst voor Suriname, en zulk eene kolonisatie zal tevens den krachtigsten steun doen ontvallen aan de bestrijders der emancipatie; zij zal den verdedigers der slavernij hun sterkste — ofschoon door de jongste berigten uit Britsch en zelfs uit Fransch Guijana reeds zeer ontzenuwde — argument ontrooven, dat „van het al of niet voortdurend bestaan der slavernij, de welvaart of de ondergang der kolonie ofhankelijk „is." De redacteurs van het tijdschrift West-Indië zijn, blijkens hunne inleiding, overtuigd van de mogelijkheid, dat Suriname door Europesche, en zelfs door Nederlandsche landbouwers worde gevoloniseerd. De mislukte proefneming te Groningen aan de Saramakka heeft hen — Ds. van Schaïck komt er openlijk voor uit, de heeren Landré en Dumontier bewijzen het door hunne hier medegedeelde voorschriften tot behoud van de gezondheid voor naar Suriname vertrekkende Europesche landverhuizers, op verzoek der commissie tot Europesche kolonisatiën opgesteld — in die overtuiging niet geschokt. En hoe kan het dan anders, of de redactie zal zelve met ons hare verpligting gereedelijk erkennen aan den schrijver, die in zijn opstel Albina en de Marowijne aantoont, hoe de hoofdzwarigheid, die tot nu toe aan iedere onderneming tot kolonisatie in Suriname in den weg stond, de schijnbare onmogelijkheid namelijk voor den Europeaan, om in het keerkringsklimaat aanhoudend, ook gedurende de hitte van den dag, te werken, zonder wezenlijk nadeel voor de gezondheid, op Albina overwonnen schijnt? Mogen die goede uitkomsten zich meer en meer bevestigen, en de heer Kappler in staat worden gesteld aan zijn voornemen te voldoen, om allengs meer kolonisten uit Duitschland te doen overkomen, en voor de nieuwe kolonie een eigen predikant en schoolonderwijzer te beroepen! Mogen ook de Nederlanders, door de mislukte proef aan de Saramakka niet worden afgeschrikt, maar door het voorbeeld van Albina worden aangespoord tot eene herhaling, waarbij die maatregelen en voorzorgen worden in acht genomen, „waarop men vroeger te weinig of in 't geheel niet „heeft gelet." Moge welhaast, door eene voorzigtige, maar onverwijlde emancipatie der negers, de tijd geboren worden, dat zij de ijzeren slavenboeijen, maar niet de zachte banden van de wettelijke orde en den gewilligen arbeid afschudden! Moge alzoo en vernieuwd Suriname verrijzen, waarop Nederland trotsch an zijn, en dat regt heeft de leuze *justitia*, *pretas*, *fides* in kijn wapenschild te voeren, die tot dusver als een schijnheilige zogen klonk!"

Men heeft soms hier te lande wonderlijke begrippen van het ware wezen der Godsdienst. Zoo betuigt F. in *de 's Gravenhaagsche Nieuwsbode* zijne verwondering, dat de zittingen der Tweede Kamer *niet* met een gebed worden geopend, omdat

de Romeinsche Senaat zelf zijne openlijke bijeenkomst niet hield zonder gebed;

Benjamin Franklin, die zich geen naam maakte als aanhanger van eenige positieve godsdienstleer, zulks aanbeval;

het Engelsche Parlement biddend zijne zittingen begint.

Wij zijn verklaarde tegenstanders, waar 't het *wezen* van de godsdienst betreft, van dat stelsel, om gebod op gebod, en regel op regel te stellen, hier wat te bevelen en daar wat te gelasten, omdat daarin de kiem ligt van bevordering der huichelarij.

Wat de Romeinsche Senaat deed en Franklin aanbeval, is daarom voor *ons* nog geen regel; die *wij* volgen moeten.

En wat Engeland onder den schijn eener godsdienstigheid zich veroorlooft, is voor Nederland nog niet navolgenswaard te achten.

Bidden op kommando is geen bidden.

Waar het gewigt van den eed wordt gewaardeerd, blijft God steeds in gedachte en zal, waar het besef van pligt levendig is, het *officieel* gebed geen invloed uitoefenen.

Onder dat zoogenaamd *bidden en werken* is bij onze voorvaderen ook veel verrigt, wat niet was naar de reinheid des heiligdoms.

Op zijn best genomen, is het *officieel* gebed een uitnemend middel om de Natie zand in de oogen te werpen.

Laat ons niet medewerken, om het tal van misbruiken te vermeerderen, die, van de *inmenging* der Godsdienst gebruiken in staatkundige belangen onstaan; — waardoor niet zelden ongodsdienstigen bedoelingen worden in de hand gewerkt.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Reeds gister hebben wij in onze telegrafische berigten een uittreksel uit het manifest van Keizer Alexander II medegedeeld. Dit stuk is nog niet in zijn geheel bekend. De algemeene aandacht is vooral gevestigd op de zinsnede, waarin de Keizer de hoop uitdrukt, dat de Voorzienigheid, die hem tot deze verheven taak geroepen heeft, hem daarin zoodanig zal leiden en beschermen, dat hij in staat zij, Rusland op den hoogsten trap van magt en roem staande te houden, en door hem zal laten vervullen de *bestendige wenschen en bedoelingen van Peter de Groote, van Katharina, van Alexander en van zijn vader*. Welke beteekenis moet aan die laatste uitdrukking gehecht worden? Daaromtrent zijn reeds allerlei uitleggingen gemaakt, en zoo de gedeelten van het manifest, die wij nog niet kennen, den ontvangen indruk niet verzachten, dan voorzeker zal die zinsnede als oorlogszuchtig en als weinig geschikt om aan hoop op vrede voedsel te geven, worden beschouwd. Dit beroep op de nagedachtenis van Peter de Groote zal door velen, gewis, als eene bedreiging worden aangemerkt of althans als het vaste voornemen des nieuwen souvereins om de staatkunde te volgen, welke Peter I bij uitersten wil aan zijne opvolgers heeft voorgeschreven.

En men weet, dat de tegenwoordige oorlog door de Westersche mogendheden aangegaan is en voortgezet wordt, om zich te verzetten tegen de gevolgen der veroveringen welke het uitvloeisel dier staatkunde zijn.

Aan den anderen kant echter, wij hebben het reeds een paar dagen geleden opgemerkt, toen wij spraken van het oorlogszuchtig karakter, dat het manifest van den nieuwen Keizer zou hebben, — aan den anderen kant, zeggen wij, was het onmogelijk, dat Alexander II bij zijne troonbestijging geen getrouwheid beloofde aan de traditionele staatkunde van zijn geslacht, welke door Rusland nationale staatkunde wordt genoemd. Wij gaan verder: die verklaring was onvermijdelijk om den nieuwen souverein in staat te stellen om te onderhandelen en de zoo noodige magt te verleenen om den vrede door zijn volk te doen aannemen.

Indien hij eenigen den minsten twijfel had gelaten omtrent zijne inzigten ten aanzien der staatkunde zijner voorouders, indien hij eenigen schijn gegeven had, dat hij die staatkunde zal verlaten, dan voorzeker zou Alexander II wantrouwen hebben opgewekt; op het oogenblik zijner troonsbestijging zou hij de sympathie van een gedeelte zijner onderdanen verbeurd hebben, en wie kan waarborg blijven, dat hij, in dien toestand, in staat zou zijn om met de Westersche Mogendheden eene schikking aan te gaan, welke de Russische natie zonder aarzelen zou willen onderschrijven? Hoe onbeperkt de magt van een Souverein in dat land ook zij, moet hij niettemin de algemeene opinie niet uit het oog verliezen, vooral wanneer het vraagstukken van dien aard betreft. Wij gelooven dan ook, dat men zich niet te zeer verontrusten moet over het beroep, door Alexander II op de nagedachtenis van Peter de Groote en van Katharina gedaan.

Wij erkennen echter, dat, indien de nieuwe Keizer zich bepaald had bij de verklaring, dat hij aan de staatkunde zijns *vaders* getrouw zal blijven, de zinsnede van het manifest minder beteekenis zou gehad hebben.

Overigens is het raadzaam den tekst van het geheele manifest af te wachten, en tot zoo lang alle beoordeeling of veroordeeling op te schorten.

De dood van Keizer Nicolaas had voor een poos de aandacht afgewend van het reisplan van Keizer Napoleon. Dit onderwerp wordt thans weder op nieuw besproken en het blijkt dat hij van zijn voornemen niet heeft afgezien, ofschoon de vervulling vertraging leed door de cathastrophe, welke te St. Petersburg plaats had.

Het is stellig, dat Napoleon naar de Krim zal vertrekken. Ter Parijsche beurs wilde men zelfs weten, dat hij gister zou vertrekken, doch dit gerucht is van allen grond ontbloot. Het is mogelijk, dat de Keizer, gister Parijs verlaten heeft; maar dan is zulks alleen geschiedt om het kamp van Lyon te bezoeken, gelijk hij reeds het Noorderkamp heeft bezocht.

De *Morning Herald* heeft eergister eene zeer zonderlinge nota medegedeeld. Volgens die nota zou de Fransche regering verklaard hebben, dat, indien gevolg gegeven werd aan de enquête nopens den toestand van het Engelsch leger in de Krim, eene enquête, welke door het Lagerhuis bevolen is, de beide legers niet meer gezamenlijk kunnen ageren, ofschoon hetzelfde doel voor oogen houdende. De *Morning Herald* voegt er bij, dat men daarin voor lord Palmerston eene aanleidende oorzaak kan zien om het parlement onmiddellijk te ontbinden.

Dit berigt vereischt wel nadere opheldering.

Bovendien zoo de enquête wordt voortgezet op de wijze zoo als zij is aangevangen, dan kan men zeker zijn, dat zij niemand zal schaden.

Het Hoogerhuis heeft in zijne zitting van Woensdag, op voorstel van lord Lucan, besloten om de brieven betrekkelijk de zaak van Balaklava te doen drukken.

De vervanging van Prins Menchikoff door generaal Osten-Sacken in hoedanigheid van opperbevelhebber van het leger in de Krim bevestigt zich.

Dit is echter niet het geval ten aanzien van het overlijden van Grootvorst Michaël, die volgens eene telegrafische depêche voor Sebastopol zou gesneuveld zijn.

Met de *Clyde* verneemt men nog de volgende aanvulling van de tijdingen uit het Oosten.

Het gerucht van een aanval der Russen tegen de positiën te Balaklava, die tweemaal genomen en hernomen zouden zijn geweest, wordt op de meest bepaalde wijze tegengesproken in de berigten uit de Krim van den 24 Februarij.

De eenige zekere tijding is het oprukken van een [...] Russisch korps op den 19 tegen Balaklava, welk [...] echter door generaal Bosquet verijdeld werd. Verder moe[...] verschillende verkenningen door de grootvorsten naar [...] kant zijn ondernomen. Doch te Balaklava en te Eupato[...] zijn de geallieerden tegen elken overval veilig.

De geheele Engelsche artillerie was in positie gest[...] Het derde gedeelte van den spoorweg van Balaklava [...] gereed.

De opstand in Kurdistan maakt vorderingen. De Kurd[...] hebben Mossul geplunderd. Door een opstand was [...] gouverneur dier stad gedwongen, zich ten gunste [...] opstandelingen te verklaren. Een door den Fransch[...] consul naar Erzerum gezonden koerier was door [...] roovers vermoord.

Te Brussel is eene telegrafische depêche aangekom[...] waarin gezegd wordt: „gister hebben de plenipotentiaris[...] over het tweede punt beraadslaagd." Wij bepalen o[...] alléén bij de mededeeling van den laconieken inhoud de[...] depêche.

Omtrent de ziekte van den Koning van Denemarken z[...] geene nadere berigten ontvangen. Alleen weet men, dat [...] reeds tien dagen bedlegerig is.

In Belgie is men er nog niet in mogen slagen, e[...] nieuw ministerie zamen te stellen.

Men weet, dat de heer Delfosse bij den Koning ontbo[...] is. Die afgevaardigde heeft echter die taak niet willen [...] zich nemen om een nieuw kabinet te vormen. Thans [...] de heer Tesch tot dat einde bij den Koning ontboden.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Zitting van Vrijdag, 9 Maart.

De Voorzitter stelt voor de discussie over het ontw[...] van wet nopens de vervanging van schatkistbiljetten v[...] het depôt der muntbiljetten, te bepalen op aanstaan[...] Maandag, en die over de ontwerpen 1° tot herstel van [...] muntwezen in Nederl. Indie; 2o nopens de huizen [...] bewaringen 3o tot opheffing van het fonds tot wapen[...] van het het Zuiderfrontier, den dag volgende op [...] afloop van het bovenstaande. Dienovereenkomstig wo[...] besloten. Aan de orde van den dag zijn de beraadslaging[...] over het ontwerp van wet tot regeling van het kolon[...] batig slot over 1852.

De heer van Bosse verzoekt opheldering op een pu[...] Men is het eens dat de stand van het administratief ka[...] taal beheerscht wordt door het cijfer van de remises [...] het moederland, maar de Regering ontkent dat dit cij[...] moet strekken tot maatstaf ter beoordeeling der Indis[...] geldmiddelen. Spr. geeft dit toe; maar dit was ook n[...] het bezwaar in § 3 van het voorloopig verslag uiteenge[...] want m. i. moeten de sommen, die in de berekening [...] regering worden afgetrokken, *niet* afgetrokken worde[...] althans niet *enkele* posten; want men moet of alle, [...] geene posten aftrekken; anders leidt dat z. i. tot verw[...] ring in het financieel beheer.

2o. Verzoekt hij opheldering voor wat betreft de door [...] Gouvernement genomen maatregel, om in het tekort [...] Indische kas te voorzien door middel van particuliere, h[...] te lande getrokkene, en te Batavia betaalbare wissels. [...] het voorloopig verslag is deswege opheldering gevraag[...] doch de Regering zegt in haar antwoord, dat zij daar[...] niet behoeft stil te staan. Hij mist dus deswege inlicht[...] en hij vraagt om welke reden men particulieren die [...] hier uit wissels wilden trekken, niet verwezen heeft n[...] den gouverneur-generaal, die wissels te plaatsen had, [...] waarom men hier tot een maatregel overging, die g[...] reeds ongelegenheden had veroorzaakt, of waaromtr[...] zeer zeker verschil bestond. Buitendien komt Spr. [...] koers van 103 pCt. nog al voor de aandacht te verdien[...]

De heer van Hoëvell bespreekt het onderwerp, in § [...] van het voorloopig verslag behandeld, namelijk de h[...] ziening der pensioen-reglementen in Indië en hunne [...] stelling door de wet. Hij leest den aanhef voor van § [...] van dit verslag, waarin wordt medegedeeld, dat en[...] leden in eene der afdeelingen hebben te kennen gege[...] met leedwezen in § 2 der Memorie van Toelichting [...] verklaring te hebben gelezen, dat de Regering eene h[...] ziening der pensioenen van burgerlijke ambtenaren [...] Nederlandsch Indië, waardoor men wel niet anders [...] eene herziening der pensioen-reglementen kan versta[...] thans niet als wenschelijk beschouwt.

Hij behoort ook tot die leden; maar hij verlangt [...] alleen herziening der reglementen, maar herziening bij [...] wet. De Minister heeft meermalen eene herziening to[...] zegd. Thans verklaart de Min., dat het niet meer [...] is; want hij zegt in § 1 der Mem. van Beantw. [...] wanneer men nagaat wat door den Min. van Koloniën [...] dert 1849 is medegedeeld, men bevinden zal dat n[...] eene herziening is toegezegd. Dit laatste is evenwel [...] schied bij gelegenheid van een door Spr. bij de behan[...] ling van het regerings-reglement voor Ned. Indie, voo[...] dragen amendement, waarbij de Kamer volstrekt het s[...] niet heeft opgegeven om de pensioenen der burgerlijke [...] tenaren in Ned. Indie, bij de wet te regelen.

Het amend. is toen met eene kleine meerderheid [...] worpen, niet om het beginsel van *wettelijke* reg[...] maar om de reden in de laatste woorden van het zoo [...] aangehaalde uit het verslag, opgegeven. Hij gaat v[...] gens het antwoord des Ministers na, dat hij onvold[...] en ontwijkend keurt, en hij wijst nader aan de geb[...] der Indische pensioen-reglementen, vooral daarin be[...]

dat aan de hoogere ambtenaren buiten verhouding veel hooger pensioen dan aan de mindere ambtenaren toegelegd wordt. Hij verwijst verder naar de discussiën van den afgeloopen zomer, waar al de gebreken en bezwaren der Indische pensioen reglementen zijn uiteengezet.

Hoe kan de Minister dan nog zeggen dat het gebrekkige der regeling niet is aangetoond? Overigens treffen de bezwaren de gepensionneerden zelven, die geheel afhangen van het goedvinden van den tijdelijken Min. van Kolonien. Nog met dezen mail is het berigt ontvangen, dat er voor het weduwen- en weezenfonds eene enorme verhooging van contributie is vastgesteld. Dat kan de Minister ook voor de ambtenaren, maar als de pensioenen bij de wet geregeld worden, dan bestaat er waarborg dat men niet afhankelijk is van het goedvinden van een opvolgend Min. van Kolonien.

Hij kondigt aan, dat hij bij de behandeling van het ontwerp nopens het koloniaal batig slot over 1853, van de Kamer eene verklaring zal trachten uit te lokken, dat zij de regeling der Indische pensioenen bij de wet verlangt. Hij kondigt dit nu reeds aan, om niet den schijn te hebben van te willen supreneren, en omdat later de vergadering ook meer voltalling zal kunnen zijn.

De heer ROCHUSSEN wil als hij het ontwerp goedkeurt, niet geacht worden te deelen sommige beschouwingen van den minister, in de gewisselde stukken voorkomende. Hij heeft bepaaldelijk het oog een punt, de kolonisatie van Suriname door Europeanen tot veldarbeid.

In het verslag der Kamer nopens dit punt wordt, o. a., gezegd, dat sommige leden beweerden, dat het ten eenemale verkeerd was, die kolonisatie aan te moedigen. Zij rekenden elken gulden verloren, die daaraan werd besteed, en zagen in elke bezending van landverhuizers naar Suriname, eene niet te regtvaardigen opoffering van menschenlevens. Zij wezen daarbij op de kolonisatie aan de Saramacca, waaraan 6½ ton gouds zijn verspild, zonder eenige wezenlijke vrucht en tot groot ongeluk der daarin verhuisde Nederlanders.

Bij hen stond de overtuiging vast, dat het voor den Europeaan op den duur onmogelijk is in keerkringslanden veldarbeid te verrigten. Zelfs in de Zuidelijke Staten van Noord-Amerika, zeiden zij, worden uitsluitend negers voor den veldarbeid gebruikt, en hoe zou het dan onder het heel, beter luchtgestel van onze West Indische kolonien mogelijk zijn, op den duur Europeanen dien arbeid te laten verrigten?

Daarop zegt de Regering zeer kort, dat zij na de laatste mededeeling, betreffende eene proeve van kolonisatie in Suriname, voor het tegenwoordige daaraan niets anders kan toevoegen, dan dat zich werkelijk, zoo als sommige leden meenen te weten, inboorlingen van Madeira naar Suriname hebben begeven, om aldaar veldarbeid te verrigten, en dat, blijkens de tot dusverre ontvangen berigten, deze lieden, wier aantal ongeveer 800 bedragt, op eenige particuliere plantages zijn in huur genomen en goed voldoen.

Het bezwaar, zegt Spr., is door de Reg. niet opgelost. Uit de stukken nopens het ontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1853 en bepaaldelijk uit het proces-verbaal der vergaderingen van de Staats-commissie, is het hem gebleken, dat de Reg. de kolonisatie verre van ongezind is. Immers blijkt uit dat proces-verbaal, dat de voorzitter (de minister) gezegd heeft „dat van de in verband tot eene kolonisatie van Nederlandsch Gayana derwaarts gezondene commissie van deskundigen uit de zuidelijk gelegene Duitsche landen, reeds twee leden Suriname verlaten hebben en de beide anderen vermoedelijk niet lang zullen achter blijven.

Na den terugkeer van dezen, kan het verslag hunner bevinding worden te gemoet gezien. Er is intusschen hoop, dat langzamerhand vreemden uit andere oorden van Europa, zich in Nederl. Guijana zullen nederzetten. In het algemeen op een kolonisatie prijs stellende, zal de Regering haar gaarne bevorderlijk zijn, en met betrekking hiertoe, ook niets verönachtzamen wat strekken kan, om de schokken, die eene eventuële vrijverklaring der slaven zoude kunnen veroorzaken, zoo veel mogelijk te verminderen, of weg te nemen."

Spr. moet opmerken, dat die deskundigen zijn 1o. vreemdelingen; 2o. belanghebbenden. Spr. vreest dat de voorwaarde, welke zij zullen stellen, zoo smakelijk zullen gemaakt worden, dat de aanneming voor de Regering geen bezwaar zou opleveren. Het gevolg intusschen daarvan zou weder zijn groote uitgaven en andermaal mislukkingen, met opoffering van vele menschenlevens.

Een ander punt, waaromtrent hij niet het laissez faire in acht genomen wenscht te hebben, is eene geregelde verbinde gemeenschap door stoom tusschen het moederland en Java, nu te meer noodig, daar door omstandigheden de gemeenschap over de landengte van Suez in deze tijden niet meer zoo goed, zeker en frequent als gewoonlijk is. Hij verlangt de stoomvaart in het belang der reizigers, der militairen en van den handel en goederen, waarmede spoed is. Hij weet wel, dat onze schoone en talrijke koopvaardijvloot in den handel voorziet, maar daardoor is niet voorzien in het belang der personen en der Regering. De Min. heeft vroeger verklaard, dat hij wel verre van onverschillig omtrent deze zaak te zijn, er het grootste belang in stelde, niet alleen voor zoo verre betreft de Oost, maar ook de West en de vaart op Australie. Spr. vreest, dat die onevenredige belangstelling de zaak hinderlijk is, en hij verlangt, dat de Min. zich meer bepaald tot de Oost bepale. De

Spr. verlangt geene begunstiging van dezen of genen persoon of onderneming, maar dat de Regering voorwaarden stelle, waarop mededinging kan plaats hebben. Spr. zal zich gelukkig achten, dat deze beschouwingen aanleiding zullen geven tot bevordering der zaak, welke hij in het welbegrepen belang van het moederland en van de kolonien beschouwt.

De MINISTER VAN KOLONIEN, even als de vorige spreker, wijst op het eigenaardige van dit ontwerp, zoodat daarover niet gesproken wordt; maar bij gelegenheid daarvan, en over de meest uiteenloopende zaken. — Hij gaat over tot beantwoording der verschillende redenaars. Op hetgeen door den heer VAN BOSSE, omtrent het administratief kapitaal is gezegd, antwoordt hij, dat dit niets anders is dan een roulance fonds van 12½ millioen. Jaarlijks wordt opgemaakt hoe het daarmede staat.

Men trekt sommige posten af, voegt er de realisatieposten bij en maakt den stand op. De staat van het administratief kapitaal onder ultimo December 1852, toont aan hoe ton deze gehandeld wordt. Nopens de aftrekking zelve geeft de minister dezelfde inlichtingen, als reeds in de mem. van beantwoording voorkomen. Wat het tweede punt betreft, zegt de Min., dat door het departement van kolonien hier wissels worden genomen van particulieren. De omstandigheden waaronder zijn bekend. Op Java was er penurie aan geld.

Men wilde dus specie van hieruit, maar toen zich een betere weg voordeed, was het de pligt des Ministers, om daarvan gebruik te maken, en zoo doende is er ƒ 3,800.000 geremiteerd naar Indie in wissel daar betaalbaar. Er is aangemerkt, dat men de trekkers had moeten verwijzen naar den gouverneur-generaal, om de wissels daar te plaatsen. Maar hoe was de Minister verzekerd, dat die personen ze daar zouden willen plaatsen. Overigens verdedigt de Min. het minimum van den koers ad 103 pCt. die in vergelijking met dien op Java ad 105 op 6 maanden, een verschil maakt van 2 pCt. wegens renten van kapitalen.

Aan den heer v. Hoëvell antwoordt de Minister, dat het denkbeeld als of hij Minister zich voor eene wettelijke regeling der pensioenen, in Indie zou verklaard hebben, onjuist is. Het denkbeeld der herziening is ter sprake gebragt; maar alleen voor de toekomst, en nimmer met het oog, om bestaande bepalingen eene terugwerkende kracht te geven. Ten gevolge daarvan heeft de Minister zich bereid verklaard over dat punt met den gouv.-generaal in correspondentie te treden. Het resultaat dier correspondentie is aan de Staten-Generaal medegedeeld. Het is gebleken, dat ook het Indisch bestuur groote bezwaren in eene herziening heeft en dat, hetgeen sommigen beweren, dat de Indische pensioenen onevenredig zouden zijn, ook niet juist is.

Die hooge pensioenen, waarvan men gewaagt, behooren tot de zeldzaamheden en worden verkregen na veeljarige diensten onder omstandigheden niet altijd in Europa voorkomende, gegrond op besluiten, waarin geene verandering te brengen is. Wel zou er welligt grond zijn te onderzoeken in hoeverre er verandering noodig zou kunnen zijn omtrent andere punten, b. v. of het billijk is, dat christenleeraren na zooveel kortere jaren dan andere ambtenaren, pensioen erlangen. De Min. zal overigens de motie afwachten, reeds nu door den heer van Hoëvell aangekondigd.

De Minister gaat over tot beantwoording van den heer Rochussen. De zaak der kolonisatie, zegt hij, is voor de Regering uiterst moeijelijk. Tusschen de beide uitersten, waarvan de een de zaak verdedigt, de ander die bestrijdt, heeft de Regering gemeend een middenweg te moeten inslaan. Men heeft gemeend aan het buitenland niet te moeten beletten proefnemingen te doen. Men heeft eene commissie een locaal onderzoek laten doen. Twee der leden zijn teruggekeerd.

De twee andere worden verwacht en dan zal men uit het rapport dier commissie kunnen vernemen, wat na een tweejarig onderzoek is gebleken. Dit is zeker, dat het *laisez faire* in voorname mate in de bedoeling der Regering ligt. Het doel is geweest aan de personen, die zich tot de vestiging bereid hebben verklaard, aanmoediging te geven door vrijen overtogt en door in hunne eerste behoeften te voorzien.

Wat betreft de stoomvaart tusschen Nederland en Java, zal de Min. zich gelukkig rekenen tot de zaak te kunnen medewerken, en als hem een bepaald aanbod wordt gedaan zal hij in overleg met zijn ambtgenoot voor de Marine, onderzoeken langs welke middelen het doel kan worden bereikt. Even als de heer Rochussen stelt hij grooten prijs op eene geregelde stoomvaart tusschen Nederland en Java, maar het moet zijn eene geregelde stoomvaart, b. v. eens in de maand. De regering zal daarvan voorzeker gebruik maken; want de Min. zegt het den vorigen Spr. na, het is van groot gewigt dat de militairen spoedig vervoerd worden. Aanbiedingen van dien aard, zullen met de meeste belangstelling onderzocht, en in overleg met andere ambtgenooten behandeld worden.

Na re- en dupliek van de vorige sprekers en na eenige nadere opmerkingen van de heeren Hugenholtz en Dirks, wordt het wetsontwerp met algemeene (51) stemmen aangenomen.

Alsnu worden geopend de discussiën over het wetsontwerp, houdende onteigening van perceelen voor het aanleggen van een Steenweg, dat zonder discussie met algemeene (47) stemmen wordt AANGENOMEN.

Het wetsontwerp *betrekkelijk het fonds van de bakengelden* wordt, na eene korte, onbeteekende discussie, AANGENOMEN met algemeene (51) stemmen.

Het wetsontwerp tot *onteigening van perceelen voor een wisselplaats aan de Vecht* wordt, zonder discussie, met algemeene (51) stemmen AANGENOMEN.

Het wetsontwerp tot *afstand van rijksgebouwen aan de gemeente Leeuwarden* wordt mede, zonder discussie, AANGENOMEN met algemeene (51) stemmen.

De Commissie voor de petitien brengt daarna eenige verslagen uit, waarna de Vergadering gescheiden is tot Maandag ochtend 11 ure.

Blijkens het eindverslag betrekkelijk het wetsontwerp tot *regeling van het fonds der Bakengelden*, zijn o. a. bij het onderzoek in de Afdeelingen der Tweede Kamer de volgende punten besproken.

§ 1. De vertraging, die de opruiming van dit fonds heeft ondergaan, terwijl zij naar de uiteenzetting in de Mem. van Toelichting reeds voor lang had kunnen plaats hebben, heeft aanleiding gegeven tot de vraag, waarom reeds nu dit wetsontwerp wordt aangeboden; en tot het uiten van den wensch dat met de verevening van andere fondsen niet lang moge worde gedraald.

§ 3. Een door den gemeenteraad van Enkhuizen aan deze Kamer ingezonden verzoekschrift vestigt de aandacht der leden op de, naar het gevoelen van den raad voor de belangen dier gemeente hoogst nadeelige wijze, waarop de Regering zich voorstelt de jaarlijksche uitkeering van ƒ 14,426.86 af te koopen. Er zou namelijk eene som van ƒ 71,798.75, zijnde het overschot van een renteloos voorschot, bij deze transactie in compensatie gebragt en van de gekapitaliseerde afkoopsom tegen den penning twintig der genoemde jaarlijksche uitkeering worden afgetrokken, tegen het voorschrift in van eene tusschen den Staat en de gemeente in den jare 1830 gesloten overeenkomst. Zich niet in eene quaestie van regt, welke bij eene andere staatsmagt te huis behoort, wenschende in te laten, werd er eenvoudig gevraagd, op welke wijze de aflossing, waarvan hier sprake is, door de Regering zal worden bewerkstelligd.

De Reg. heeft daarop het volgende geantwoord:

Ad. § 1. Aanvankelijk is de min gunstige toestand van 's Rijks schatkist oorzaak geweest is dat geen gebruik gemaakt werd van de bestaande bevoegdheid tot kapitalisatie en afbetaling der uitkeeringen, bij het wetsontwerp bedoeld.

Dit voorloopig uitstel schijnt aanleiding te hebben gegeven dat in later tijd, bij de voorbereiding en uitvoering van vele andere belangrijke finantiële maatregelen, de zaak eenigermate uit het oog is verloren. Toen zij eenmaal was ter hand genomen, hebben bedenkingen van het gemeentebestuur van Enkhuizen tegen de bevoegdheid van den Staat om de afbetaling te doen geschieden, zooals de Reg. zich voorstelt die te doen, tot nieuwe vertraging aanleiding gegeven; terwijl ten laatste de herhaalde optreding van een ander hoofd van het Depart. van Fin., aan wien zich steeds zoo menig gewigtig onderwerp ter overweging aanbood, mede eenig oponthoud heeft veroorzaakt.

Er bestaan op dit oogenblik buiten het *Fonds voor de bevestiging en wapening van het zuidelijk frontier*, waarvan de regeling en opheffing is voorgedragen, geene andere rijks-bijzondere fondsen, die zoodanigen maatregel behoeven, dan het *Fonds der inkomsten van het kanaal door het land van Voorne* en *het Fonds zamengesteld uit het batig overschot der eigen middelen van eenige calamiteuse polders in Zeeland*. Wat het eerstgenoemde betreft, vleit de Regering zich eerlang aan den geuiten wensch te kunnen voldoen; terwijl zij met opzigt tot het tweede zich moet gedragen aan het antwoord daaromtrent door den Minister van Binnenlandsche Zaken in de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van 28 December 1854 gegeven. (Zie Bijblad 1854—1855, I bladz. 85.)

ad. § 3. De Regering heeft het voornemen om de som, welke op het tijdstip der kapitalisatie nog wegens de voorschotten zal verschuldigd zijn, op de uitkeering van ƒ 288,537.20 in te houden; zullende het bedrag dezer inhouding nogtans ingevolge de comptabiliteits-verordeningen worden verevend ten laste van de begrooting bij art. 1 van het wetsontwerp bedoeld, en vervolgens onder de Rijks-ontvangsten worden geboekt.

Mogt het gemeente-bestuur, wat niet waarschijnlijk is, weigeren om het ten zijnen name voor de afkoopsom op te maken betalingstuk in ontvang te nemen, dan zou de Regering zich van hare zijde op wettelijke wijze van de op haar rustende verpligting kwijten en de verdere handeling van Enkhuizen afwachten.

De Commissie van Rapporteurs voor het bovengenoemd wetsontwerp heeft, na van deze memorie kennis te hebben genomen, geen nader onderzoek te dezer zake in de afdeelingen der Kamer noodig geoordeeld. Tevens heeft zij gemeend, zich van het uitbrengen van een eigen oordeel omtrent de punten, in de gewisselde stukken behandeld, te kunnen onthouden.

Aldus vastgesteld bij de Commissie, den 3den Maart 1855.

MACKAY.
VAN FRANCK.
VAN RAPPARD.
VAN AKERLAKEN.
DE BRAUW.

's Gravenhage, 9 Maart.

Z. M. heeft de benoeming van Mr. G. M. Busmann, burg. van Ezinga, tot secret. dier gemeente bekrachtigd.

Z. M. heeft 1°. op de daartoe gedane verzoeken eervol ontslag verleend; aan H. Swank, als kapit.-kommand. der dienstdoende schutterij te Oud-Beijerland, aan G. F. W. Baer, als 2de luit. bij de dienstdoende schutterij te Middelburg, aan J. H. A. Schimmelpenninck, als kapit. bij de dienstdoende schutterij te Deventer; 2°. benoemd tot 2de luit. bij de dienst-

doende schutterij te Amsterdam, G. A. von Hemert en mr. H. H. van de Poll, tot 2den luit. bij de dienstdoende schutterij te Middelburg, mr. D. A. Bordenis van Berlekom.

Z. M. heeft aan mr. J. B. A. J. M. Verheijen, op verzoek eervol ontslag verleend als auditeur bij den schuttersraad van het 1ste bat. der 1ste afdeeling rustende schutterij in Noord-Brabant, en tot auditeur bij den schuttersraad benoemd, mr. G. A. D. Molhuijsen, advocaat te Vught.

Z. M. heeft aan mr. G. E. J. van Reenen, op verzoek eervol ontslag verleend als voorzitter der hoofd-commissie van de West-Indische maatschappij te Amsterdam, en zulks onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezen diensten, en in deszelfs plaats benoemd den heer Jb. Spengler, voorzitter van de kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam.

* H. M.^de^ Koningin heeft gisteren het nieuwe Oude Mannen- en Vrouwenhuis der Nederd. Herv. gemeente alhier een bezoek gegeven. Door den heer Burgemeester en heeren regenten van het gesticht ten 1 ure aldaar ontvangen, heeft H. M. dit nieuw en zoo ruim en luchtig gebouw met de meeste naauwkeurigheid bezigtigd; bij het middagmaal der aldaar verpleegd wordende oude lieden, zoo mannen als vrouwen, wel willen tegenwoordig zijn, en zich met verscheidene hunner met de grootste minzaamheid onderhouden. Bij haar vertrek heeft H. M., zoo aan den Burgemeester, als aan de heeren regenten, hare bijzondere tevredenheid over het gebouw, de localen en de geheele inrigting te kennen gegeven.

* In de residentie is aangekomen en aan hôtel *de l'Europe* afgestapt, de graaf William Bentick Kniphausen.

Het provinciaal geregtshof in Zuidholland heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van J. Bontebal. Het Hof heeft hem schuldig verklaard aan poging tot diefstal bij nacht in een bewoond huis, gewapend en met behulp van geweldpleging, welke poging, door uiterlijke daden gebleken, alleen door van des daders wil onafhankelijke omstandigheden, hare uitwerking heeft gemist, en hem veroordeeld tot een confinement in een rasp- of tuchthuis voor den tijd van 5 jaren.

Op het voorlaatste concert Diligentia, op 7 Maart jl., hoorden we weder voor 't eerst met uitstekend genoegen de gezusters Ferni, nadat zij bij haar vorig bezoek alhier, nu bijna twee jaar geleden, een gunstigen indruk hadden achtergelaten.

Een tijdsbestek van twee jaren ligt daartusschen, en begroetten wij toen reeds met blijdschap de jeugdige kunstenaressen, terwijl haar talent nog niet die Europesche vermaardheid had verkregen, waarop zij nu kunnen bogen, op het concert, waarvan wij spreken, heeft men de gunstige ontwikkeling der beide jeugdige Italiaansche meisjes kunnen opmerken, dat ook door luide toejuichingen en teruggroeping van alle aanwezigen werd bevestigd.

Wij hooren met genoegen, dat het verblijf der beide artistes alhier, op veler verzoek nog eenigen tijd zal worden verlengd, en dat wij alsnog gelegenheid zullen hebben haar te hooren in het laatste concert Diligentia op Woensdag 14 Maart. Op den daaropvolgenden Donderdag zullen zij in het fransche schouwburg-locaal een concert geven, dat dan niet alleen door de leden der maatschappij Diligentia, maar door ieder, die de kunst op prijs stelt, kan worden bijgewoond. Met ons wacht dus velen weder een uitstekend genot.

Uit den *Volksvriend* blijkt, dat bij ons te lande zijn veraccijnsd: in 1853 221,288 vaten binnenl. gedistilleerd, à 100 pCt.; in 1854, 223,849 vaten idem; — waartoe men berekent gebruikt te zijn: in 1853, 26,343,810 pond rogge en 13,171,905 pond gerst en in 1854 26,648 690 pond rogge en 13,324,345 pond gerst. In het jaar 1853/54 was het aantal drankverkoopers, aangeslagen in het regt van patent, als volgt: slijters in wijnen, sterke dranken, likeuren, welke hunne dranken in het klein, dat is doorgaans met minder dan 10 kannen verkoopen, 3935; tappers, wijnhuis, bierhuis en kroeghouders, en zij, welke fijne likeuren in hunne huizen of winkels uitschenken 21258; kroeghouders en slijters van dranken in het klein, welke zelve met geen grootere hoeveelheid dan van een kan tevens inslaan 9259; koffijhuishouders zoo mede houders van tuinen of buitenhuizen, tot openbare uitspanning 435; te zamen 34887.

Een tiental jaren verleden telde men te Amsterdam 1955 plaatsen, waar sterke drank werd verkocht, te Rotterdam 1116, te 's Hage en Scheveningen 789, te Haarlem 349, dat is gemiddeld ongeveer ééne op de 85 zielen.

Door de Regering is thans aan de Staten-Generaal een wets-ontwerp tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen aangeboden. De Regering is daarbij uitgegaan van het stelsel, dat de geest zoo min als de letter der Grondwet heeft gewild, dat de koloniale inkomsten en uitgaven bij *begrootings-wetten* geregeld zouden worden; alle beheer geschiedt dus door en alle verantwoording aan den Minister van Kolonien, zonder dat de wetgeving in Nederland immer kan geroepen worden daarop eenig toezigt uit te oefenen. Wij komen later op dit voorstel terug.

Uit Dordrecht schrijft men dat het ijs voor deze stad blijft afnemen. De sleuf, aan de bovenzijde der stad, heeft zich sedert ons vorig berigt van af den Riedijk tot nagenoeg aan de Walefest verlengd. Het water blijft dik en sterk ebbende. Daar waar de meeste stroom is, beginnen de schietschouwen door het ijs te vallen. Intusschen blijft hetzelve nog zitten. In het Mallegat zit het ijs nog vast. In de Kil, is het ijs voor een gedeelte losgegaan en doorgedreven. Achter het eiland is geen ijs. Twee tjalken zijn heden van Willemsdorp naar Brouwershaven vertrokken. (*D. Ct.*)

's Hertogenbosch, 7 Maart. Wij zijn weder aan onzen doodvijand, het water, overgeleverd. Een groot gedeelte van onze stad is in eene zee herschapen; sedert eergisteren avond is de onverbiddelijken vloed met eene ongehoorde kracht binnen geloopen, zich een weg banende langs de hier en daar bestaande ijsverstoppingen. In de omstreken ziet het er allerellendigst uit en het is voor dit oogenblik nog niet mogelijk al de uitgebreidheid van de ramp te kennen of te beschrijven. Orthen is deerlijk geteisterd, en wordt ernstig bedreigd. Menschen en vee zijn in allerijl naar de stad komen vlugten; het vee is in de stallen der kavallerie geborgen. Een aantal menschen heeft op den vuurtoren aldaar eene schuilplaats gezocht en zit er nu opgesloten tengevolge eener doorbraak achter de woning der wed. Jonkergouw. Twee personen, van der Krabbe en van Engelen, die in een schuitje voeren om aardappelen te redden, zijn met schuit en al verdwenen en omgekomen.

Gisteren is eene met brood geladen kar uit de stad naar Orthen gezonden, om in den nood dier ongelukkigen te voorzien.

Onder Rosmalen ziet het er deernis waardig uit en verkeert men in een onbeschrijfelijken angst. Wij vernemen, dat in den Hinthamschen steenweg een aantal gaten geslagen zijn. In den Vughtschen steenweg is, nabij de roode brug eene doorbraak gevallen van vier ellen breed.

Allerwege waar het oog rondwaart, niets dan ijs, niets dan water, niets dan gevaar. De nood is groot. God alleen kan de dreigende rampen afweren.

Ontelbare huisjes van behoeftigen in de achterbuurten der stad zijn door het water ingenomen; die nog een zolder heeft vlugt naar boven; de andere worden uit hunne woningen verdreven en zijn, even als in 1850, in de Berewoudskazerne opgenomen.

Te Rosmalen kruide eergisteren het ijs met zooveel geweld tegen den dijk op, dat als het ware de dijk op sommige plaatsen ter hoogte van 4 à 5 voet geheel overdekt was, eene groote ijsschots ging over het dak van een binnendijks staande huis en overdekte hetzelve geheel. Toen zij op het dak was gekomen, brak zij gelukkig in twee stukken, zoodat het huis er zonder merkbare schade afkwam.

Het water is dezen nacht nog merkbaar opgezet.

Te Vught moet de toestand allererbarmelijkst zijn, ofschoon wij nog geene bijzonderheden met zekerheid weten.

Wij vernemen nog, dat de sluis te Berlicum weggespoeld is en dat ook die gemeente geheel onder water staat.

Wij vernemen dat gisteren te Lith vier huizen weggespoeld zijn en dat men daarbij zeven menschenlevens te betreuren heeft; men berigtte daarbij dat nog meerdere huizen aldaar ernstig bedreigd worden.

In de Maaskwartieren moet de toestand evenzeer bedroevend zijn.

De communicatie per telegraaf is afgebroken. (*N. N. B.*)

Correspondentie.

De water-berigten, gister door ons uit Arnhem medegedeeld, waren aan de *Arnh. Courant* onleend. Slechts vergissing is de oorzaak, dat de bron niet is opgegeven.

S. T. schrijver van 't stuk *„Marine"* gelieve zijn adres op te geven ten einde te vernemen onder welke voorwaarden alleen, zijn art. kan worden opgenomen.

Per Telegraaf.

Londen, Vrijdag 9 Maart. Het Lagerhuis heeft van het Hoogerhuis magtiging verkregen om den hertog van Cambridge, lord Lucan, lord Hardinge en lord Cardigan als getuigen te doen hooren voor de kommissie, die thans, met den heer Roebuck als voorzitter, een onderzoek instelt naar de oorzaken van den bedroevenden toestand des Engelschen legers in de krim.

Lord Malins verklaart, dat de klagten door sir Charles Napier, tegen sir James Graham ingebragt van genoegzame algemeene bekendheid zijnde, hij het onnoodig acht in nadere ontwikkeling ten deze te treden. Hij leest daarna eenige uittrekselen voor van depêches der admiraliteit en doet, naar aanleiding van een en ander, het voorstel dat al de op de onderwerpelijke zaak betrekking hebbende stukken aan het Huis worden overgelegd.

Sir James Graham beschuldigt sir Charles Napier van schennis van vertrouwen, en zegt dat deze vlootvoogd was afgezet omdat zijne depêches oneerbiedig van toon waren, en om geene andere reden.

Sir Charles Wood weigert het overleggen der gevraagde stukken.

De heer Gibson verdedigt sir Charles Napier.

De hh. Berckely, Cowper en de prokureur-generaal bestrijden de motie, die echter wordt verdedigd door lord Bentinck en sir Tylor.

Lord Palmerston verklaart zich insgelijks tegen de motie die hij als beleedigend voor de openbare dienst beschouwt de eerste minister weidt echter in hooge lof uit over den gewezen opperbevelhebber der Oostzee-vloot.

Na deze discussien trekt de heer Malins zijne motie in.

Parijs, 9 Maart. Het vertrek van den Keizer naar het leger in de Krim is stellig bepaald.

Berlijn, 9 Maart. De beide grootvorsten, die zich bij het leger voor Sebastopol bevinden, zijn naar Petersburg afgereisd. Het gerucht van den dood der grootvorst Michael is ten eenemale ongegrond.

Madrid, 8 Maart. Een bataillon mariniers is te Cadix naar Cuba ingescheept. In de maand Mei zullen nog 5000 manschappen daarheen vertrekken. Het leger in die kolonie zal dan op 30,000 man gebragt zijn.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 9 Maart 1855.

Nederland. Pct.		**Rusland.** Pct.	
Ned. W. Schuld. $2\frac{1}{2}$	$61\frac{5}{16}$ $\frac{7}{16}$		
Dito Certificat. 3	$73\frac{1}{16}$ $\frac{1}{8}$	*Hope* 1798/1816 5	$100\frac{3}{4}$ 1..
Dito Dito. . 4	$90\frac{13}{16}$ $\frac{7}{8}$	Dito 1828/1829 5	
O. I. Leening . 4		Cert. 1831/1833 5	
Amort. Syndic. $3\frac{1}{2}$		Dito Dito $4\frac{1}{2}$	$87\frac{3}{4}$
Hand.-Maats. . $4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . 4	
België.		Dito *Stieglitz* . 4	$74\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$
Certificaten . . $2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser. 4	
D° *Rotschild* . $2\frac{1}{2}$		Dito 1854 . . . 5	$81\frac{3}{4}$ 82
Frankrijk.		Inschr. Assig. . 6	
Obligatien . . . 3		Certific. dito. . 6	
Spanje.		**Polen.**	
Nieuwe 1	$18\frac{1}{16}$	Obligatiën . . . 4	
Dito Buitenl. . 3		**Oostenrijk.**	
D° Binnenl. $^o/_m$. 3	$31\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$		
Bew. Sp. Com.		Metaliek . . . 5	$62\frac{7}{8}$ [illegible]
Amort. Schuld.		Dito bet. Amst. 5	$73\frac{15}{16}$ [illegible]
Portugal.		Dito Nation. . 5	$64\frac{3}{8}$ [illegible]
Londen nieuwe. 5	$38\frac{1}{16}$	Dito 1847 . . . $2\frac{1}{2}$	$81\frac{3}{4}$ [illegible]
Dito uitgest. . 4		Dito 1851/1852 $2\frac{1}{2}$	$81\frac{3}{4}$ [illegible]

Polen Loten fl 600 *f* 140; Braz. bij Roths. te Lon. 1843. 5 pct. 97; Philad., bank-act. $2\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; Mexic. Lond. 3 pct. $19\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; dito Onb. $19\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$.

Over het geheel was de markt weder onbeduidend, zoo in handel als variatie. Alleen in Mexic. was dezelve zeer geanimeerd, blijvende deze met veel koopers $\frac{1}{4}$ hooger.

LONDEN, Donderdag 8 Maart. Consols op April 93.. N. Mexic. 3 pct. $20\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; Sardinie 5 pct. $85\frac{1}{2}$; Spanje .. pct. $18\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Holl. 4 pct. 94; Turksche leening $79\frac{1}{2}$..

PARIJS, Donderdag 8 Maart. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 94; dito .. pct. 69.30; Sp. binn. 3 pct. 32; dito 1 pct. 18.

Slotbeurs: Fr. 3 pct. 69.

WEENEN, Donderdag 8 Maart. N. Metall. $82\frac{5}{8}$; N.. $106\frac{1}{4}$; Nat. Leen. $86\frac{1}{8}$; Bankactien 1009; Lombarden.. Zilver $26\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 12.18; dito op Parijs..

MADRID, Donderdag 8 Maart. Sp. 3 pct. 32.90; .. pct. 16.70.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.